

**Мельник Людмила Сергіївна**

PhD, к.е.н., доцент кафедри смарт-економіки

*Київський національний університет технологій та дизайну, Україна*

**Дуплій Юрій Володимирович**

студент, кафедри Смарт економіки,

Київський національний університет технологій та дизайну

## **ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІКИ**

Використання штучного інтелекту (ШІ) в глобалізованій мультикультурній економічній освіті є гарячою темою в сучасній науковій літературі. Сама глобалізація створює нові виклики, хоча й надає нові можливості, для економічних фахівців. Щоб бути успішними в умовах глобальної економіки, вони повинні володіти широким спектром знань та навичок, бути готовими до змін та вміти адаптуватися до нових умов. ЗВО та закладам перепідготовки доводиться адаптувати свій освітній процес до потреб сучасного ринку праці.

Штучний інтелект (ШІ) визначають як сучасну технологію, що дозволяє машинам виконувати когнітивні процеси, подібні до людських. ШІ може бути представлений у різних формах: від технічної інфраструктури (алгоритмів), до частини виробничого процесу або продукту кінцевого користувача. Приклади застосування ШІ включають підключені до мережі автомобілі Tesla, оптимізацію цін на послуги Uber, а також рекомендації в соціальних мережах. Ці приклади демонструють, як ШІ може підвищувати ефективність, зручність та персоналізацію послуг.

Вплив ШІ на продуктивність варіює в залежності від регіону та якості використовуваних технологій. Наприклад, дослідження показують, що в Китаї продуктивність в секторі транспорту може зрости на 1,14% при збільшенні застосування ШІ на 1%, тоді як в Південній Європі цей показник становить 0,22%. Висока якість технологій ШІ сприяє вищій еластичності продуктивності в Північній Америці та розвинених країнах Азії. Ці дані свідчать про те, що ефективність використання ШІ залежить від багатьох факторів, включаючи рівень розвитку технологій, інфраструктуру та людський капітал.

В Україні ШІ знаходить застосування в багатьох сферах, зокрема в оборонній промисловості, дизайні, маркетингу та PR, копірайтингу та розробці програмного забезпечення. Переваги використання ШІ включають підвищення

швидкості роботи та допомогу у творчому процесі. Наприклад, ШІ може допомогти маркетологам аналізувати дані про споживачів та створювати більш ефективні рекламні кампанії, а дизайнерам - генерувати нові ідеї та концепції.

Розробники ШІ постійно пропонують нові цифрові інструменти, які спрощують та оптимізують обробку великих обсягів даних. Сучасні дослідження зосереджуються на якості інформації, згенерованої ШІ, та доцільності його використання для вирішення складних завдань, таких як аналіз поведінки споживачів.

Водночас існують ризики, пов'язані з неточностями, питаннями безпеки та приватності даних. Наприклад, алгоритми ШІ можуть містити помилки або бути упередженими, що може призвести до неправильних рішень та негативних наслідків. Крім того, використання ШІ може викликати питання щодо захисту персональних даних та забезпечення конфіденційності.

Штучний інтелект (ШІ) проникає в усі сфери нашого життя, від пошуку товарів на торгових майданчиках та ворожой бронетехніки на полі бою до мистецтва та футуристичних прогнозів. Вже зараз ШІ використовується для автоматизації оцінювання робіт, створення індивідуальних навчальних планів та надання консультацій. У юриспруденції ШІ допомагає аналізувати юридичні документи та надавати консультації.

Перетин ШІ та економіки є ключовим моментом в еволюції економічної теорії та практики. Завдяки таким технологіям ШІ, як машинне навчання, прогнозна аналітика та обробка природної мови, економісти отримали потужні інструменти для аналізу великих наборів даних та передбачення ринкових тенденцій.

Прогнозується, що до 2030 року світовий ВВП може зрости на 14% (15,7 трлн доларів США) завдяки впровадженню ШІ. Це сприятиме стандартизації, автоматизації та покращенню персоналізації продуктів і послуг. ШІ, ймовірно, стане ключовим фактором економічного зростання, перевершивши свої показники найближчих років.

Одним із найбільш значущих впливів ШІ на економіку є його здатність полегшити прийняття рішень на основі великих даних. Традиційні економічні моделі спиралися на обмежені їх набори та припущення, що призводило до неточних прогнозів. Проте з появою аналітики на основі ШІ економісти тепер

можуть використовувати великі масиви інформації, щоб виявити приховані закономірності, кореляції та причинно-наслідкові зв'язки.

Чистий ефект від використання ШІ нарощується з часом і може мати значний вплив у перспективі. Глобальний вплив його на зростання світового ВВП може бути протягом тривалого періоду, залучаючи інвестиції в програмне забезпечення, електроніку, енергетику та причетні до них галузі. До 2030 року 70% компаній інтегрують хоча б один тип технології ШІ у свої бізнес-процеси.

Це створює значні можливості для створення нових професій та підвищення продуктивності тих, що вже існують. Автоматизація праці набуває значного поширення у світі, впливаючи на мільярди працівників та трильйони доларів заробітної плати. Впровадження ШІ може автоматизувати значну частину робочих процесів, викликаючи необхідність перекваліфікації працівників.

ШІ має потенціал для автоматизації рутинних завдань, що може призвести до зникнення певних професій. Водночас, ШІ створює нові робочі місця у сфері обслуговування та контролю за новими технологіями. Важливо зазначити, що впровадження ШІ потребує постійного навчання та розвитку нових навичок.

Для працівників, які втратили роботу через автоматизацію, необхідно розробити програми реабілітації, що включають фінансову компенсацію та підтримку в процесі перекваліфікації. Ці заходи сприятимуть полегшенню переходу працівників у сектори, які стали менш залежними від рутинної праці. Автоматизація праці набуває значного поширення, впливаючи на мільярди працівників та трильйони доларів заробітної плати. Впровадження ШІ може автоматизувати значну частину робочих процесів, викликаючи необхідність перекваліфікації працівників.

Очікується, що ШІ може значно підвищити продуктивність, зокрема в капіталомістких секторах, таких як виробництво і транспорт. Автоматизація рутинних завдань і впровадження робіт дозволить підприємствам підвищити ефективність та звільнити працівників для виконання завдань з вищою доданою вартістю. Проте несподіванкою стало те, що ШІ в першу чергу замінює офісних працівників, аналітиків та людей творчих професій. Важливо зазначити, що в будь-якому випадку впровадження ШІ потребує постійного навчання та розвитку нових навичок.

ІІІ революціонізує освіту, надаючи можливості для персоналізованого навчання, автоматизації рутинних завдань та створення інноваційного навчального контенту. Завдяки ІІІ, процес навчання адаптується до індивідуальних потреб, забезпечуючи оптимальне навантаження та покращуючи якість отриманих знань.

ІІІ допомагає викладачам ефективніше використовувати свій час, автоматизуючи перевірку завдань та надаючи індивідуальний автоматизований зворотний зв'язок, таким чином допомагаючи усунути прогалини в навичках. Програми репетиторства на основі ІІІ забезпечують підтримку учнів поза аудиторією, роблячи навчання більш доступним та ефективним.

Існують певні ризики, пов'язані з використанням ІІІ у навчанні. Це зниження ролі вчителя, зниження креативності та критичного мислення студентів. Важливо враховувати можливі негативні наслідки та уникати надмірного використання ІІІ, щоб забезпечити збалансований підхід до інтеграції технологій у навчальний процес.

Крім того, використання ІІІ в економіці та навчанні економічних дисциплін викликає інші етичні міркування, пов'язані з конфіденційністю, справедливістю та підзвітністю. Важливо переконатися, що системи ІІІ розгортаються відповідально та етично, враховуючи потенційний вплив на окремих людей, громади та суспільство в цілому.

Підсумовуючи можна сказати, що розвиток штучного інтелекту трансформуючи суспільство, економіку та процес навчання кидає неабиякі виклики але сам він і надає засоби вирішення завдань, що постають перед людством. З іншого боку суспільство та кожний його громадянин мають свідомо як і з якою метою його використовувати.

#### СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гриценчук, О. (2024). Використання штучного інтелекту в освіті: тенденції та перспективи в Україні та за кордоном. *Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»*, 2(10), 152-161. [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(10\).2024.0012](https://doi.org/10.35387/ucj.2(10).2024.0012) (дата звернення 23.03.2025)
2. Могилевська, О. Ю., Слободяник, А. М., & Сідак, І. В. (2023). Вплив штучного інтелекту на українську і міжнародну економіку. *Київський економічний науковий журнал*, (1), 45-52. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-1-6> (дата звернення 23.03.2025)